కొక్కొరొకో

పెద్ద పండుగ రోజు చీకటి పడింతర్వాత మా అమ్మ కంగారుగా నా వద్దకొచ్చి చెప్పింది. "కోడిపుంజు ఇంటికి రాలేదబ్బీ!" అని.

నేను ఉలిక్కిపడ్డాను.

ఆశ్చర్యంతో నొసలు ముడేశాను.

ఆదరాబాదరా పంచలోకెళ్ళి అటకకేసి చూశాను. వరుసగా కూచుని వున్న నాలుగు బొమ్మె పిల్లలూ, ఇంకాస్త జాగా కోసం సర్దుకొంటోన్న రెండు అరకోడి పెట్టలూ, వాటి పక్కనే బూడిదపూల కుంటి కోడి పుంజూ... అవతల ఖాళీగా వెక్కిరిస్తూ జానెడు తావూ.

చిలక్కొయ్యకేసీ, చిన్ని అరుగుకేసి పారజూశాను. ఇంటి ముందరి వేపచెట్టు కొమ్మలకేసి నిశితంగా చూపుల్ని గుచ్చాను.

అప్పుడప్పుడూ ఆలస్యంగా వీధెంట కదలివచ్చే దాని రాకను గుర్తుదెచ్చుకొని పంచదిగి వీధి మలుపులోకి నడిచాను.

నా వెదకులాట నాకు నిరాశనే మిగిల్చింది.

"ఇంగా యాడుంటది? ఎవురోకరు దాన్ని మడసి కుండలోబెట్టి వుంటరు. రేపు సియ్యల పండుగయి పాయనే యిడ్సకుండా కట్టేసింటేనేం?" మా అమ్మ తన బాధను నా అజాగ్రత్తమీద రుద్దింది.

రేపటి సియ్యల పండుగ కోసమే దాన్ని ఇన్ని రోజులూ తాకకుండా వుంచింది. ఈ రోజిలా మాయమయ్యేందుకు అవకాశముందనే దూరాలోచన లేకపోవటం వల్ల ఇది జరిగింది.

"యాడన్నా ఎతుకులాడుపోబ్బీ!" చెప్పింది.

ఎక్కడని చూడను? ఎవరింటికని వెదికేందుకు వెళ్ళను? ఇల్లిల్లూ తిరగటం నాకు అలవాటు లేదు. ఇందిర కూడా ఇక్కడ లేదు. పండక్కు పుట్టింటికెళ్ళింది.

అమ్మకు తోడుగా నేనున్నాను.

నాకు తప్పేట్టులేదు. వెతక్కుంటే రెండు కేజీల కోణ్ణి పోగొట్టుకొని కూడా చీమకుట్టినంతయినా బాధలేని పనికిమాలినోడిగా జమకడుతుంది అమ్మ.

"ఇట్టయితే యింగేం ముందరికొస్తది సంసారం?" అంటూ వాపోతుంది.

వీధిలోకి కదిలి మెల్లిగా దేవాలయం వద్దకెళ్ళాను.

దేవాలయం పక్కనున్న కట్రోళ్ళమీదా, అరుగులమీదా కూచుని యవ్వారం చేస్తున్నారు కొందరు. గుడి పంచలో ఇంకొందరున్నారు.

నేను వాళ్ళతో కలిశానన్న మాటేగాని వాళ్ళ చర్చలేమిటో నా చెవుల్లోకి పూర్తిగా ఎక్కలేదు. హృదయాన్నంతా మబ్బులా కమ్మిన కోడిపుంజు అదృశ్యపు సంగతి నన్నే విషయాన్ని ఆలోచించనీయట్లేదు.

అప్పుడప్పుడు నా ప్రయత్నం లేకుండానే చెవిలో దూరిన మాటల తునకల్ని బట్టి వాళ్ళు చెరువు మునక భూముల్ని గురించి మాట్లాడుకొంటున్నట్లుగా అర్థమైంది.

నాకక్కడ ఉండబుద్ధిగాక వెనుదిరిగాను.

“పొద్దున్నే యాటను కోస్తాండం. సియ్యలేమన్నా పంపియ్యాల్నా మామా?” గురెడ్డి ఎదురై అడిగాడు.

“ఆయన్నకెందుకు? – ఇంటినిండా కోల్లుంటే...” సుబ్బన్న అందుకొన్నాడు.

‘కోల్లుంటేం? బో పొట్టేలిమామా! ఇంటికాడ మేపి బాగా కొవ్వుబట్టిన కుర్రపొట్టేలు” చెప్పాడు గురెడ్డి.

“కోడిపుంజు ఉన్నెదబ్బీ!” చెప్పాను. మా నాన్నా హయాంనించీ మా ఇంట్లో కోళ్ళు పుష్కలంగా వుంటున్నాయి. కాబట్టి యీ సంజాయిషీ.

“పండక్కోసమే మంచి కోడిపుంజును మిగిలించుకొన్నా. పైటేల్దాకా కండ్లకు కనిపిస్తానే వున్నెది. తర్వాత కనిపించలే.”

“పొయ్యిందీ? పండుగ రొండ్రోజుల ముందునుంచి కట్టేసుకొంటేగాని దక్కదు... యాడన్నా ఎతుకులాడగూడ్దూ!” చెప్పాడు గురెడ్డి.

“ఇంగా యాడుంటది! నువ్వు ఆశ వొదలుకోవాల్సుందే నన్నో! ఇప్పటికే ఎవురికెన్నాన అమ్మింటరు. లేకుంటే తెల్లారేయాలకు గొంతు గోస్చరు” అన్నాడు సుబ్బన్న.

గుండెల మీద పేరుకొన్న ఆవేదనతో కూడిన నిరాశ మందాన్ని ఇంకాస్త పెంచాడు అతను.

వంపు తిరిగిన ఎర్రటి తోకయీకల కుచ్చుతో అందంగా వుండేది పుంజు. వచ్చీరాని గొంతెత్తి తెల్లారు ఝామున్నే వీథంతా మేలుకొలుపుతూండేది. చిన్న వయస్సుకే బాగా ఎక్కొచ్చిన పుంజు. మా అక్క కుటుంబానికీ, మాకు తినేంత అవుతుందనుకొన్నాను.

మిత్రులిద్దరూ కొంత సమాచారాన్ని అందించారు. ఇంటి ముంగిటికొస్తే చాలు – ఇంట్లో గింజలేసి గడప దాటగానే టక్కున గొంతు పట్టుకొని గంపకింద మూసే ఇద్దరు ముగ్గురు కోళ్ళ దొంగల గురించి చెప్పారు.మా మేనల్లుడు శీనును పిల్చి వాళ్ల యిళ్ల వద్ద విచారించి రమ్మన్నాను. ఇలాంటి విషయాల్లో వాడు మంచి హుషారు.

నేను వాళ్ళతో మాట్లాడుతూ వుండిపోయాను. అందరూ సంతోషంగా వుండవలసిన పండుగపూట, సియ్యల కోసం కక్కుర్తిపడి తిట్లదినే కోళ్ళ దొంగ నికృష్టపు బతుకును గురించి ఎలుగెత్తి చాటాను. ఆ హీనపు తిండి కన్నా చేలమ్మటి తిరిగి గడ్డి తినటం మేలని సిద్ధాంతీకరించాను.

ఎదురుగా పేరెత్తి తిట్టినా తమను కాదని తుడుచుకుపోయే వ్యక్తులకు గూఢార్థాన్ని పట్టించుకొనే అవసరమెక్కడ.

ఇదంతా కంఠశోష అని నాకు తెలుసు.

కోణ్ణి దొంగిలించిన వాడు నాపక్కనే నిల్చుని ఉన్న పక్షంలో కూడా నా మాటకు వంత పలికేవాడు. దొంగతనాన్ని దుయ్యబట్టేవాడు. నిజాయితీని పరిరక్షించేందుకు సిద్ధమయ్యే దండులో తాను ముందు వరుసలో వుంటున్నట్టుగా ప్రవర్తించేవాడు.

ఇదంతా నాకు తెలీక కాదు. నా ఆవేదనను సరైనదిగా గుర్తించి అన్యాయం పట్ల మిత్రులు ఆగ్రహాన్ని వ్యక్తంచేస్తే అదో తృప్తి.

మేము మాటల్లో ఉండగానే శీను వచ్చాడు. అనుమానితుల ఇళ్ళలో గంపలకింద గాని, అటకల మీద గాని, గూళ్ళల్లో గాని ఎక్కడా పుంజు లేదన్నాడు.

"ఊరు దాటించి వుంటారు" చెప్పాడు గురెడ్డి.

నాకున్న ఆ రవ్వంత ఆశా తుస్సున ఆరింది.

కాళ్ళీడ్చుకొంటూ ఇంటికి నడుస్తోంటే అమ్మ ఎదురైంది.

"ఊరికే యీదుల్లో తిరక్కుంటే వాల్లింట్లో యీలింట్లో యిసారిస్సేం? కోల్లమ్మడే మన్నా పొరబాట్న పొయ్యింటదేమో సూడూ" చెప్పింది.

ఆమె వెదుకుతూ వస్తున్నట్లుంది.

ఆమె మాటల్లో నిజముంది. మా పుంజు యీ మధ్యనే పెట్టల్ని తొక్కటం మొదలెట్టింది. పెట్టల వెంట ఎవరింటికయినా వెళ్ళుంటుందేమో! చీకటిపడేసరికి అక్కడే ఆగిపోయిందేమో! మా యింటి దగ్గరగా పెట్టకోళ్ళుండేది బుడ్డయ్యగారికే. సంకోచిస్తూనే వాళ్ళింటి ముందుకెల్లాను.

"ఏం దొరా! - ఇట్టొచ్చినవ్?" అడిగాడు బుడ్డయ్యగారి శేషయ్య.

విషయం చెప్పాను.

"బంగారంగా సూసుకో" అంటూ కోళ్ళ గంపలెత్తి చూపించాడు.

"మీరు మూసిపెట్టారని గాదు తాతా! పొరబాటున వచ్చింటుందేమోనని..." చెప్పాను. నాలో ఎక్కడో భుజాలు నొక్కుతున్నట్లుగా అనుభూతి.

"పెద్దకోల్లు.... అదో...ఆకొయ్యల మీద ఉడుగుతాంటయి. సూజ్జూరా!" అంటూ టార్చిలైటు వేసి చూపించాడు.

వాళ్ళని నేను దొంగల్లా చూస్తున్నట్లుగా అనుభూతిస్తున్నారేమోనని నా అనుమానం.

నాకు సిగ్గుగా అన్పించింది. ఈ చిన్న విషయానికి వాళ్ళ మనసుల్ని ఏ రవ్వంతయినా బాధపెట్టటం అసమంజసంగా తోచింది.

వెనక్కి తిరిగి దేవాలయం వద్దకెళ్ళాను.

మరోయింటిని వెదికేందుకు నాకు మనస్కరించలేదు.

అంతలో పిచ్చన్న నా దగ్గరగా వచ్చాడు. "నాకేదన్నా దోవ జూపియ్య రాదా సోమీ!" అన్నాడు.

"ఏంది మామా?" ప్రశ్నార్థకంగా అతనికేసి చూశాను.

"మొన్నాడు ఆర్డీవో వస్చాండడంట... నాకున్నె బెత్తెడు బూమీ సెరువులో మునకయిపాయే. లెక్కగట్టిస్చామన్నెరు. ఏండ్లు గడ్సిపాయె. యాడన్నా ఒకెకరా పట్టా జేపిచ్చుకొందామంటే పెద్దోల్ల సేతులడ్డమొచ్చె. కొనుక్కొందామనుకొంటే సెరువు మునక లెక్కరాకపాయె. దాని లెక్కఎట్టన్నాయె. దాని కోసరం తిరిగేటందుకు సేసిన అప్పులు గొంతుమీద కూకుండె. ఏంజెయ్యాల సోమీ!" ఆవేదనతో ఆయన గొంతు వణికింది.

"ఆర్డీవోను గట్టిగా అడగండి మామా! మీ బాధలు చెప్పుకోండి" చెప్పాను.

"మా మాటలెవురింటాడు దొరా! రెడ్డోరి కిట్నాడ్డే అన్నీ సూస్కుంటానన్నెడు. ఆయన్నే నమ్ముకోనుండాము" చెప్పాడు. "నువ్వా రొవ్వంత సెప్పుసోమీ – లెక్క బెన్నే వచ్చేట్టు సూడమని." దీనంగా అడిగాడు.

క్రిష్ణారెడ్డి నాకు దగ్గరి బంధువు కాబట్టే యీ విన్నపాలు.

'సరే' నన్నాను.

ఆయనతోబాటు నలుగురు రైతుల భూములు కొత్తగా కట్టిన చెరువులో మునిగిపోయాయి. నాలుగేండ్లు దాటినా నష్టపరిహారం సొమ్ము వీళ్ళకు రాలేదు.

చిన్న రైతులు కాస్తా వ్యవసాయ కూలీలుగా మారారు.

వాళ్ళను గురించి ఆలోచిస్తూ ఇంటికి నడుస్తోంటే అంబవరం వెంకట్రాముడు ఎదురయ్యాడు "నీ కోడిపుంజు పొయ్యిందంటనే!" అంటూ.

"అవున్రా!" అంటూ పురాణం ఎత్తుకున్నాను.

"ఇంతకు ముందు నాదీ ఒక కోడిపెట్ట పొయ్యింది. మూడ్రోజులు దాసి పెట్టినాక మాయమ్మ కనుక్కొన్నెది. మాదెంటే మాదెని పెద్ద కొట్లాటయిందనుకో."

"ఎవురింట్లో వున్నెది?"ఆసక్తిగా అడిగాను.

అటు ఇటు చూసి మెల్లిగా చెప్పాడు. "ఎల్లయ్యగారి మూర్తెన్నయింట్లో"

"ఇచ్చిండా?"

"వాల్లిస్చురా! జుట్లు జుట్లు పట్టుకొని కొట్లాడి తెచ్చుకున్నెం... నీ కోన్ని గూడా ఖాయంగా వాడే మూసింటడు" చెప్పాడు.

నాక్కొంత ఆధారం దొరికినట్లయింది. శరీరంలో ఏదో హుషారొచ్చింది. మా శీనును పిల్చుకొని వెళ్లాను.

శీను మూర్తెన్న యింటికేసి కదిలాడు.

వాడికి నేనన్ని విషయాలూ చెప్పి పంపాను. చాలా సున్నితంగా నిర్వహించవలసిన పని యిది. ఒకవేళ పుంజు మూర్తెన్న యింట్లో కన్పించినా వెంకట్రాముని లాగా కొట్లాడి తెచ్చుకొనేంత సామర్థ్యం నాకు లేదు. మా అమ్మ, అక్కలు అందుకు సిద్ధంగా ఉన్నా కోడి కోసం బజారెక్కేంత మనోస్థైర్యం నాకు లేదు.

శీను తొందరగానే తిరిగి వచ్చాడు.

"గంపకింద ఎవురిదో కోడి వుంది. వాళ్ళు సూపించలే" చెప్పాడు.

"గట్టిగా అడగలేదా?"

"అడిగినా 'అది మీ పుంజుగాదులే. మాది అంటాంద్రు" చెప్పాడు.

'వాళ్ళదయితే సూపించకుండా ఉండట మేమిటి? ఇందులో ఏదో తిరకాసుంది.'

"నేన్జెప్పినానని చెప్పు చూసి మళ్ళీ ఇస్తామను" చెప్పి పంపాను.

కొద్ది సేపట్లో పుంజును చంకలో యిరికించుకొని శీను వచ్చాడు. "మన్దే" అన్నాడు చిన్నగా.

వెనకే మూర్తెన్న పెళ్ళామొచ్చింది. బిడ్డను చంకవేసుకొని – "మా పుంజును పట్టకొచ్చుకొంటారేమయ్యా?" అంటూ.

"పుంజును మేమేమీ తినలేదు పోవమ్మీ! మీదయితే పంపిస్తా పో" చెప్పాను.

"ఇన్రోజులూ మానోటికాడి తిండిబెట్టి సాక్కున్నెం. మా పుంజును పట్టకొని మీరేంది సూసేది... తీసకరాబ్బీ!" అంటూ మా శీను కేసి కేకేసి వెనక్కి తిరిగింది ఆమె.

అప్పుడే యుద్ధానికి సిద్ధమైనట్లుంది. నా గుండెల్లో నాకు తెలీని ఏదో భయాన్ని రేపుతుంది.

పుంజును నిశితంగా పరిశీలించి చూశాను. ఎఱ్ఱటి యీకలు, బలమైన కాళ్ళు, ఒకవైపుకు వొరిగిన పగడం లాంటి జుట్టు. మాదిలాగే ఉంది.

పూర్తిగా పోల్చుకోలేక పోయాను. తమది కానప్పుడు మూర్తెన్న భార్య అంత ఖచ్చితంగా మాట్లాట్టం నాకు కొరుకుడు పడకుండా వుంది. వీధుల్లో తిరిగే చాలా పుంజులు ఇలాగే వున్నట్లుగా కూడా అన్పించింది.

నాకు ఆశ్చర్యంగావుంది - ఉన్న ఒక్క పుంజును గుర్తుపట్టలేక పోతున్నందుకు. వందల గొఱ్ఱెల్లో ప్రతి గొఱ్ఱెనూ గుర్తుపట్టే గొల్లలూ, గుడ్డల మూటల్లో చింపిరి గుడ్డను సయితం ఫలానా వారిదిగా పోల్చుకొనే చాకళ్ళూ నా కంటే నయమనిపించింది.

"మన పుంజే" చెప్పింది అమ్మ.

ఆ మాటే ఖాయం చేయదల్చుకోలేదు నేను. "పుంజును వదలండి. అదే చెబుతుంది - మనదో? కాదో?" అన్నాను.

పుంజును కిందకు వదిలాడు శ్రీను.

ఒకసారి వొళ్ళంతా విదిల్చుకొని, తలవొరగబెట్టి అటు ఇటు చూసింది పుంజు. నెమ్మదిగా కదిలి అటక దగ్గరకు అడుగులేసింది.

మేమంతా జాగ్రత్తగా గమనిస్తున్నాము.

కుప్పించి ఎగిరి అటకమీద తన స్థానంలో సర్దుక్కూచుంది.

నా అనుమానం తీరింది.

"మా పుంజును యిడ్సి పెట్టండయ్యో!" మూర్తెన్న పెళ్ళాం మళ్ళీ వచ్చింది.

"అది మీదిగాదు మాదే" ధైర్యంగా చెప్పాను.

అంతటితో అక్కడి వాతావరణం మారిపోయింది. ఆ పుంజు మాదేనంటూ లబలబలాడింది ఆమె. దాన్ని ప్రతిరోజూ ఎట్లా సాకిందో వర్ణించి చెప్పింది. మూర్తెన్న తల్లి కూడా ఆమెకు తోడయింది. దాంతో వీధి వీధంతా గగ్గోలెత్తిపోయింది.

పుంజు మాది కాబట్టి అటకమీద తన స్థానాన్ని గుర్తు పట్టిందన్న వాదాన్ని నేను బలంగా పట్టుకొన్నానే గాని, ఆడాళ్ళ నోళ్ళ ముందు దాన్ని సమర్థవంతంగా ప్రదర్శించలేక పోతున్నాను.

చేజిక్కిన పెన్నిధి జారిపోబోతోందనే ఆరాటం వాళ్ళల్లో అధికమైనట్లుంది. నోళ్ళను ఇంకా పెంచారు.

ఇరుగు పొరుగులు పోగయ్యారు. నా వాదనను వాళ్ళు వింటున్నారు. మూర్తెన్నను తప్పుడు వాడిగా గుర్తిస్తున్నారు. ఎదురు చెప్పేందుకు మాత్రం సాహసించలేకపోతున్నారు- వాళ్ళ నోళ్ళకు జడిసి.

నేను భయపడేదీ వాళ్ళ నోళ్ళకే...

నోళ్ళకన్నా ఎక్కువున్న బీదరికానికే.

ఆడాళ్ళను బరిలో దించి వెనుక చేతులు తిప్పుతున్న మూర్తెన్న మీద నాకు కోపంగా ఉంది. ఈ ఆడాళ్ళతో వేగడం కష్టమనిపించింది. ఒక దశలో పుంజును వదిలేద్దామనుకొన్నాను. ఇంత జరిగిన తర్వాత వదిలేస్తే నేను అసమర్థునిగానో, నాది కాని పుంజు కోసం కక్కుర్తి పడి మూర్తెన్నను యిబ్బంది పెట్టిన నీచునిగానో జనాలు అర్థం చేసికొంటారని నా భయం.

నా ప్రాణానికి లేని తకరారు తెచ్చిపెట్టుకున్నట్లయింది.

వాళ్ళను తప్పించుకొని మూర్తెన్న వద్దకెళ్ళాను.

పుంజు అటక మీద ఎక్కటమనే నా బలమైన పాయింటును మూర్తెన్న సులభంగా కొట్టిపారేశాడు. కళ్ళు కనపడక, బైటకు వచ్చేదారి తెలీక, కరెంటు వెలుతుర్లో అక్కడి కోళ్ళను చూసి పుంజు అటకపైకి ఎక్కిందన్నాడు.

నేను ఆలోచించాను. ఇద్దరికీ నచ్చే విధంగా ఓ తీర్పు చెప్పాను. రేపు ఉదయమే పుంజును వదిలేస్తానన్నాను. అది సాయంత్రం ఎవరింటికి వస్తే వారిదిగా నిర్ణయిద్దామని చెప్పాను.

మూర్తెన్న వొప్పుకున్నాడు గాని, వాళ్ల ఆడాళ్ళు మాత్రం ఏవేవో రాగాలు దీస్తూనే ఇంటికెళ్ళారు.

అన్నం తిన్న తర్వాత పడుకొన్నానే గాని, నాకు సరిగ్గా నిద్రపట్టలేదు. దేవాలయం పక్కనున్న కల్రోళ్ళలో నిర్విరామంగా రుబ్బుడు కార్యక్రమం సాగుతోంది. రేపటి సియ్యాల పులుసులోకి వడల కోసం అలసంద పప్పు రుబ్బుకునేందుకు క్యూలో నిల్చున్న ఆడాళ్ళ సంవాదాలు చల్లటి పొద్దున నిరంతరాయంగా విన్పిస్తున్నాయి.

ఇక రాత్రంతా కల్రోళ్ళు నిద్రబోవు.

తమదికాని పుంజుకోసం వాళ్ళు ఆరాటపడిన తీరు నన్నింకా ఆశ్చర్యపరుస్తూనే ఉంది.

చెప్పిన మాట ప్రకారం ఉదయమే పుంజును వదిలాను.

ఇంట్లో ఖర్చుకోసం రెండు కేజీల పొట్టేలు మాంసం చెప్పాను.

అంబలి పొద్దుకే జీవాలు తెగాయి.

కోళ్ళను కాల్చే కమురు వాసన వీధుల్లోకి గమ్మున కొడుతోంది. పొట్టేలు, మేకపోతుల్ని కోసిన నీచువాసన రెండు మూడు కొట్టాల్లోంచి ఎగిసి వస్తోంది.

నేను కళ్ళం దగ్గర కెళ్ళి తిరిగి వస్తోంటే మూర్తెన్న పెండ్లాం మరొకామెతో అంటోంది. "వాళ్ళ పుంజును ఎవరో కోసకతింటే, అగ్గవగా దొరికినామని మామీద పడ్డాం ద్రమ్మా! మా పుంజును తీసకపోవాలని సూస్నాంద్రు. ఎవరో అన్నెట్టు సన్నటోల్లను సూస్నే తన్న బుద్ధయిద్దంట. కలికాలమమ్మా!"

నాకు విన్పించాలనే కాబోలు గట్టిగా అంటోంది. తమ తప్పుదు చర్యను నోటి గడుసుదనంతో మాయచేయాలని చూస్తోంది. కోడి కోసం వాళ్ళ నోళ్ళలో తలదూర్చటం ఎంత కష్టమో నాకు అర్థమయ్యేట్లు ప్రవర్తిస్తోంది.

ఇంట్లో కెళ్తోంటే మూర్తెన్న తల్లి ఎవరితోనో నా చెవుల బడేట్టు ఇదే సవాలు.

నన్ను అన్ని వైపుల్నించి చుట్టుముడుతున్నారు.

పదకొండు గంటలకంతా వూరు మొత్తం మసాలా వాసనతో తలమునకలైంది. ఆతృత పట్టలేని కొందరు కాల్చిన గుండె కాయల కమురు వాసన కూడా దానితో మధురంగా కలిసింది.

మా పుంజు అప్పుడప్పుడు వీధిలో కనిపిస్తూనే ఉంది. దాన్నోకంట గమనిస్తూనే ఉన్నాను.

అలసంద వడలు, సియ్యాల పులుసుతో మధ్యాహ్నం తిండి చాలా రుచికరంగా ముగిసింది.

బైటకొచ్చి మంచం మీద కూచుని తమలపాకు యీనెలు తీసి సున్నం రాస్తూ అలవాటు కొద్దీ పంచలోంచీ రెండు వీధుల్ని కలియచూశాను. ఎదుటి గొడ్ల కొట్టాల్లోకి పారజూశాను. గుండెల్లో కొద్దిపాటి ఆదుర్దా మొదలైంది.

వక్కాకు నోట బెట్టుకుని టవల విదిలిస్తూ లేచాను. నొసలు ముడేస్తూ వీధిలోకి నడిచి రెండు సందుల్లోకి తొంగి చూసి చివరగా చింత చెట్టుకింద బిడువులోకి చూపులెత్తాను.

ఎక్కడా పుంజు కనిపించలేదు.

ఈ సంఘటన జరుగుతుందని నాకు మొదట్నించీ అనుమానంగానే ఉంది. ఎంత కనిపెట్టుకున్నా ఉపయోగం లేకుండా పోయింది.

వాడా పుంజును ఎక్కడో దాచి వుంటాడు.

రాత్రిగ్గానీ ఇంటికి తెచ్చి గంప కింద వేయడు.

మళ్ళీ ఘర్షణ పెట్టుకొనేంత ఓపిగ్గానీ, ధైర్యం కానీ నాకు లేవు. పండుగ పూట అందరూ ఆనందంగా గడిపే సమయంలో కేవలం కోడి పుంజు కోసం జుట్లు జుట్లు పట్టుకొనేంత స్థితికి దిగజారదల్చుకోలేదు.

సాయంత్రం యువకులంతా దేవాలయం ముందు చెక్క భజన చేశారు.

నాలుగున్నరకు మొదలెట్టి చీకటిపడేసరికి 'పారువేట' కార్యక్రమాన్ని వూరి బైట ముగించుకొని దేవుడు గుడి చేరుకున్నాడు.

ఆశకొద్దీ పుంజుకోసం చీకటి పడే దాకా ఎదురుచూశాను గాని ఫలితం చిక్కలేదు.

వాణ్ని నేనడగలేదు. మధ్యాహ్నమే ఎందుకు మూశావని?

వాడూ నాతో చర్చించలేదు - తన మొక్కవోని నిజాయితీని గురించి.

రాత్రి దేవుని మెరవణి పగిలే టెంకాయల మధ్య, ప్రతిధ్వనించే దండకాల సందట్లో- రెండు గంటలగ్గానీ ముగియలేదు.

పుంజును పోగొట్టుకొన్నాననే బాధను మా అమ్మ ఓ వైపు కెలుకుతూనే ఉన్నా, దాన్ని మరిచేందుకే ప్రయత్నించాను.

మర్నాడు ఉదయం మూర్తెన్న పుంజును చంకన వేసుకుని, వీధెంట వెళ్తోంటే 'నర్సాపురం తీసికెళ్ళి అమ్ముకోవటానికేమో!' అనుకొన్నాను.

తర్వాత తెలిసింది అది మా క్రిష్ణారెడ్డి యింటికని. చెరువు మునకలో భూమిని పోగొట్టుకున్న వాళ్ళల్లో వీడూ ఒకడు కాబట్టి, ఈ రోజు ఆర్డీవో బృందం ఇక్కడికి వస్తోంది కాబట్టి, వాళ్ళ తిండి కోసం మనిషికో పుంజును క్రిష్ణారెడ్డి ఇంట్లో ఇచ్చి వస్తున్నారు.

భూముల రేటు ఎక్కువేయించేందుకు ఆర్డీవోను ప్రసన్నం చేసుకోవాలని చెప్పాడుట క్రిష్ణారెడ్డి.

వాళ్ళతో నోటి యుద్ధం చేయలేక నేను వదిలేసికొన్న గంపంత కోణ్ణి మూర్తెన్న తన పెట్టుబడిగా వినియోగిస్తున్నాడు.

కోణ్ణి పోగొట్టుకొన్నాననే విచారపు ఆలోచనల్నుంచి బైటపడేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నంలో భాగంగా వాడిపరంగా కూడా తర్కించసాగాను.

'తప్పనిసరి ఖర్చుగాబట్టి, తన వద్ద కోడి లేక, కొనేందుకు లెక్కలేక, దొరికిన అవకాశాన్ని వినియోగించుకొన్నాడేమో!' అనిపించింది. తనకున్న ఏకైక జీవనాన్ని పోగొట్టుకొని, కొత్త జీవనానికి పునాదులు వేసికొనేందుకు పడే తాపత్రయంగానే అనిపించింది నిన్నటి యివాల్టి వాడి ఆతృత అంతా.

కేవలం కోణ్ణి పోగొట్టుకొన్నందుకే నేనింత మానసిక క్షోభ అనుభవిస్తున్నానంటే, యిక జీవనాధారమైన పొలాన్ని చెరువు మునకలో పోగొట్టుకొన్న వాడి ఆవేదన మోతాదును నే నూహించలేకపోతున్నాను.

ఇంతగా ఆలోచించినా వాణ్ణి సమర్థించలేకపోతున్నాను.

మధ్యాహ్నానికి ఆర్డీవో బృందం వచ్చింది. పొలాలన్నీ తిరిగిన తర్వాత విందు భోజనం ఆరగించి వెళ్ళింది.

చెరువు మునక భూముల్ని గురించి క్రిష్ణారెడ్డితో గట్టిగా చెబుదామనుకొన్నాను గాని, నేనెందుకో చెప్పలేకపోయాను. బహుశా మూర్తెన్న కూడా ఆ బాధితుల్లో ఒకడుగా వుండడం నా హృదయంలో ఏమూలో నాకు తెలీకుండానే ప్రేరేపించి వుండొచ్చు.

ఆర్డీవో సమక్షంలో జరిగిన సంగతులేవీ నాకు తెలీవు.

రాత్రి క్రిష్ణారెడ్డి మా ఇంటికొచ్చాడు "ఏమోయ్" అంటూ.

రాబోయే ఎలక్షన్ల గురించి సుదీర్ఘంగా చర్చించాడు.

అప్పుడు గుర్తొచ్చింది నాకు ఆర్డీవో రాక గురించి.

"పన్జరుగుతుందా?" అడిగాను.

నవ్వాడు అతను. "అదే పనిగా పిలిపించిందెందుకు? అన్ని కోళ్ళను తిని కూడా పన్జేయకుండా చాలిస్తాడా! అంతే కాకుండా మినిష్టర్ కూడా ఓ మాట చెప్పాడు కదా!"

బీదరైతుల జీవితాలకోదారి ఏర్పడటంలో కృష్ణారెడ్డి సహాయం పట్ల నాకు సంతోషం కలిగింది.

"పోరంబోకంతా సబ్‌డివిజన్ చేసి నెల రోజు ల్లోపల పట్టాలిస్తానన్నాడు" చెప్పాడు క్రిష్ణారెడ్డి.

నేను అయోమయంలో పడ్డాను.

చెరువు మునక భూముల నష్టపరిహారాన్ని గురించే ఆర్డీవో వచ్చాడనుకొన్నాను.

కొత్త విషయం చెబుతున్నాడు.

"నిన్నూ పదెకరాలు పట్టా బెట్టుకోమంటే ఉన్న భూమిని దున్ను కొంటే చాలంటివి. తెలుగు గంగ కాలవస్తోంది మళ్లీ. మళ్లీ యీ ఛాన్సు దొరుకుద్దా!" చెప్పుకు పోతున్నాడు.

"ఎన్నెకరాలు పట్టా జేయిస్తున్నావ్?" అడిగాను.

"యాభై ఎకరాల్దాక" చెప్పాడు.

"మరి... చెరువు మునక భూములకు నష్టపరిహారాన్ని గురించి ఆర్డీవోతో ఏం మాట్లాడలేదా?" ఆతృత అణుచుకోలేకపోయాను.

చిద్విలాసంగా నవ్వాడు అతను. "అన్నీ ఒక్కసారే అడిగితే ఏం బావుంటదోయ్! దానికేం తొందర రాలేదులే. నిదానంగా అవుద్ది" చెప్పాడు.

"భూమి పట్టాలకే తొందరంటావా?"

"అవును మరి ఆలస్యం చేస్తే నాకన్నా పెద్ద చేతులున్నోడు వచ్చి గద్దలా తన్నుకుపోతాడు" అంటూ లేచాడు.

నాకు బాధేసింది.

ఎన్నో అబద్ధాలాడి కోణ్ణి దొంగతనం చేసిన మూర్తెన్న కృషి ఫలం మరొకరి అనుభవం లోకి జారుతున్నందుకు గుండెల్లో చురుగ్గా ఆవేదన కలిగింది.

◆ *ఆంధ్రజ్యోతి వీక్లీ - 18.6.1996* ◆